

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/9/2022
Identifikačné číslo spisu:	1213209306
Dátum vydania rozhodnutia:	28.03.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Nora Halmová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1213209306.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu F. A. G., X., bývajúceho v B., E. XX, zastúpeného JUDr. Rudolf Adamčík, advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Liptovská 2/A, P. O. Box 67, proti žalovanému STAR production, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Dr. Vladimíra Clementisa 10, IČO: 35 890 851, zastúpenému IKRÉNYI & REHÁK, s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom v Bratislave, Šoltésovej 2, IČO: 36 854 808, o ochranu osobnosti a zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 20C/73/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 14. apríla 2021 sp. zn. 2Co/265/2017, 2Co/266/2017 takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 14. februára 2017, č. k. 20C/73/2013-292, v spojení s uznesením z 10. marca 2017 č. k. 20C/73/2013-303, zaviazal žalovaného strpieť zverejnenie ospravedlnenia v periodickej tlači s celoslovenskou pôsobnosťou na náklady žalovaného v nasledovnom znení: „Ospravedlnenie moderátorovi A. G.“ „Ospravedľujeme sa pánovi moderátorovi A. G. za nepravdivé informácie o jeho pôsobení v Slovenskom rozhlase, ktoré sme zverejnili v článku „Dohnala ho teda vlastná (zvlčilá) minulosť?“ v časopise Q. č. 51-52/2012. Súčasne sa ospravedľujeme za zverejnenie znevažujúcich výrokov o osobe pána A. G., predovšetkým výrokov „(zvlčilá) minulosť“, „roky krutovlády“, „chrapúnsky privlastnil“. „obyčajný pokrytec“, „sebaobdivujúci narcis“ a „krutovládca A.“, takisto v článku „Dohnala ho teda vlastná (zvlčilá) minulosť?“ v časopise Q. č. 51-52/2012. Tieto nepravdivé informácie a znevažujúce výroky sú neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti pána A. G.. Spoločnosť Q. production, s.r.o. bývalý vydavateľ týždenníka Q.“ (výrok I.); s tým, že náklady na takéto zverejnenie nesmú presiahnuť sumu 500,- eur (výrok II.). Vo zvyšku žalobu zamietol (výrok III.) a právo na náhradu trov konania nepriznal žiadnej zo strán (výrok IV.). Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil právne ustanoveniami § 11, § 13 ods. 1, § 13 ods. 2, § 13 ods. 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 1 ods. 1, § 1 ods. 2, § 3 ods. 1, § 10 ods. 1, § 10 ods. 5 zákon č. 81/1966 Zb. o periodickej tlači a o ostatných

hromadných informačných prostriedkoch (ďalej len „Tlačový zákon“) a vecne tým, že žalobca sa žalobou podanou na súd dňa 28. marca 2013 (po zmene petitu žaloby dňa 16. februára 2016) domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd uložil žalovanému povinnosť strpieť zverejnenie ospravedlnenia vo vzťahu k žalobcovi v periodickej tlači s celoslovenskou pôsobnosťou na náklady žalovaného, ktoré nesmeli presiahnuť sumu 500,- eur. Zároveň sa domáhal aj zaplata nemajetkovej ujmy vo výške 30.000,- eur a náhrady trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že týždenník „Q.“, ktorého vydavateľom bol žalovaný, v č. 51-52/2012 uverejnil článok pod názvom „Dohnala ho teda vlastná (zvlčilá) minulosť?“, ktorý obsahoval nepravdivé informácie a difamujúce výroky vo vzťahu k osobe žalobcu v spojitosti s jeho pôsobením v Slovenskom rozhlas. Uverejnenie týchto nepravdivých informácií a difamujúcich výrokov v súvislosti s uvedeným článkom malo povahu hrubých neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, pričom svojim znevažujúcim charakterom v značnej miere znížili česť, dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti. Súd prvej inštancie žalobe v časti uverejnenia ospravedlnenia vyhovel. Pokiaľ išlo o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej sa žalobca zároveň domáhal podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, súd prvej inštancie mal za to, že vzhľadom na intenzitu zásahu, ako i na ďalšie skutkové okolnosti vyplývajúce z predložených listín a svedeckých výpovedí bolo poskytnutie morálneho zadosťučinenia postačujúce a nejavilo sa opodstatnené aj finančné zadosťučinenie. Žalobu v časti uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy zamietol, nakoľko neboli splnené predpoklady na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Uznesením Okresného súdu Bratislava II z 10. marca 2017, č. k. 20C/73/2013-303 súd prvej inštancie priznal štátu náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 50 % a proti žalobcovi v rozsahu 50 %. O trovách konania, ktoré vznikli z titulu svedočného priznaného v konaní svedkovi F. O. v sume 28,20 eur a svedkyni A. Q. v sume 10,20 eur, teda rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v spojení s čl. 4 ods. 1 a 2 CSP, a nakoľko úspech/neúspech žalobcu a žalovaného v konaní bol rovnaký, a preto súd prvej inštancie zaviazal na náhradu trov konania štátu obe strany rovnako.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom zo 14. apríla 2021 rozsudok Okresného súdu Bratislava II zo dňa 14. februára 2017, č.k. 20C/73/2013-292 v napadnutej časti potvrdil (výrok I.), uznesenie Okresného súdu Bratislava II z 10. marca 2017, č.k. 20C/73/2013-303 potvrdil (výrok II.), stranám nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania (výrok III.). Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka (t.j. materiálnej satisfakcie) je vždy - v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu - existencia závažnej ujmy. V danom prípade odvolací súd uviedol, že predmetný článok žalobcu bol zverejnený v časopise Q., ktorý bol všeobecne považovaný za tzv. „bulvár“. Aj k týmto skutočnostiam bolo potrebné prihliadnuť, nakoľko ľudia informácie prezentované v „bulvárnom časopise“ neberú až s takou vážnosťou, ako informácie, ktoré sú zverejňované v konzervatívnych médiách. Žalobca svoje zníženie vážnosti a dôstojnosti v spoločnosti v značnej miere preukazoval výpoveďami svedkov a to konkrétne manželkou a sestrou, ale aj tvrdeniami svedka F. Q. a F. O.. Z výsluchu manželky a sestry žalobcu vyplynulo, že predmetný článok vnímali veľmi citlivo, čo je z hľadiska ich pozície prirodzené, avšak na druhej strane rodina ako manželka a sestra poznajú žalobcu najlepšie, a preto mal odvolací súd za to, že zverejnenie takýchto informácií o žalobcovi mohlo na nich síce negatívne zapôsobiť, avšak nemohlo v nich o žalobcovi vyvolať zmenu názoru na žalobcu ako takého. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne ustálil, že výpoveďami rodinných príslušníkov žalobcu bolo v konaní preukázané, že manželka aj sestra uvedené okolnosti vnímali tak, že došlo k zníženiu vážnosti a dôstojnosti žalobcu v obci, kde sa trvale zdržiaval, žil, mal sociálne a rodinné väzby. Negatívne vnímanie susedy, respektíve detí vo vzťahu k žalobcovi obsiahnuté v rámci svedeckých výpovedí odvolací súd pokladal za nepriame svedectvo, nakoľko o tomto nevypovedali priamo osoby preukazujúce tieto tvrdenia a to konkrétne suseda, a deti, ale iba manželka a sestra žalobcu, ktoré uvedené informácie podávali prostredníctvom zachytenia svojich vnemov t.j. zo svojho pohľadu. V danom prípade rovnako, ako to uviedol aj súd prvej inštancie bolo potrebné zohľadniť skutočnosť, že na osobu žalobcu bolo publikovaných viacero článkov v rôznych časopisoch (inak povedané, toto nebol jediný článok o žalobcovi), a preto nebolo možné bez ďalšieho dôvodiť, že iba tento jediný článok spôsobil v okolí, alebo v obci žalobcu negatívne vnímanie (osôb, susedov, spolužiakov detí) na osobu žalobcu. Odvolací súd mal v zhode so súdom prvej inštancie za to, že žalobca v tejto časti svojej žaloby neunesol dôkazné bremeno, ohľadom zníženia dôstojnosti a

vážnosti fyzickej osoby v značnej miere. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a žiadnej zo strán sporu nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko ani jedna zo strán sporu nebola v odvolacom konaní úspešná.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodňoval ustanovením § 421 ods.1 písm. a/ CSP. Pri posudzovaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy odvolací súd dospel k záveru, že neoprávnený zásah mal následky aj v súkromnej sfére žalobcu, avšak žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že došlo k značnej ujme v jeho súkromí. Dovolateľ poukázal na rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 3Cdo/137/2008, ktoré obsahuje právnu vetu: „V prípade neoprávneného zásahu do práva na súkromie navrhovateľovi nevzniká procesná povinnosť preukazovať, že neoprávnený zásah pôsobil difamačne a mal za následok zníženie jeho vážnosti a dôstojnosti v spoločnosti“. Pri posudzovaní intenzity zásahu a závažnosti nemajetkovej ujmy nie sú rozhodujúce subjektívne pocity ale objektívne hľadisko, teda to či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase vnímala aj každá iná fyzická osoba. Odvolací súd sa vôbec touto zásadou neriadil a neprodukoval žiadnu právnu úvahu o tom, akoby taký neoprávnený zásah v danom čase a mieste vnímala každá iná osoba v spoločenskom postavení žalobcu, ako osoby verejného záujmu, o ktorej boli zverejnené nepravdivé tvrdenia. Difamačné verejné vyhlásenia o osobe verejného záujmu, by každá osoba na danom mieste musela pociťovať veľmi intenzívne a trýznivo nielen vo svojom vnútri ale tieto verejné difamujúce vyhlásenia by zákonite vyvolali značné psychické napätie v rodine ako aj strach maloletých detí z reakcií spolužiakov v škole. Odvolací súd dospel k záveru, že rodina ako manželka a sestra poznajú žalobcu najlepšie a zverejnenie takýchto informácií o žalobcovi mohlo na nich síce negatívne pôsobiť, avšak nemohlo v nich o žalobcovi vyvolať zmenu názoru na žalobcu ako takého. Také riešenie právnej otázky rozsahu ujmy spôsobenej neoprávneným zásahom do súkromia žalobcu, by vlastne generálne nepripúšťalo vznik ujmy v súkromí, v prostredí rodiny, keďže rodinní príslušníci adresáta neoprávneného zásahu vždy dobre poznajú a je odklonom od právnych viet obsiahnutých v rozsudku dovolacieho súdu sp. zn. 4Cdo/232/2010 a to „Porušenie práva na súkromie je potrebné dôsledne odlišovať od prípadov neoprávnených zásahov do práva na česť a dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti.“ Odvolací súd v prejednávanej veci nevzal v potrebnej miere na zreteľ, že žalobca v konaní kládol dôraz na zásah do súkromia...“. Pri riešení právnej otázky vzniku práva na náhradu nemajetkovej ujmy sa odvolací súd odklonil aj od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu podľa právnych viet obsiahnutých v rozhodnutí sp. zn. 1Co/15/97 „Ak k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby dôjde televíznym vysielaním, treba vždy vychádzať z toho, že mal širokú publicitu. Takýto zásah, spočívajúci v tvrdení, avšak právoplatným rozsudkom súdu nepreukázanej trestnej činnosti, v podstate zakladá nárok oprávnenej osoby domáhať sa náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.“ a sp. zn. 1Co/89/97 (bod 4 dovolania). Z hľadiska ustanovenia § 13 ods. 2 a ods. 3 Občianskeho zákonníka je právne relevantná len taká nemajetková ujma, ktorej vznik je v príčinnej súvislosti s neoprávneným zásahom, v značnej miere znižujúcim dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti. Dovolateľ namietal, že sa odvolací súd odklonil pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy vo sfére čiastkových zložiek osobnostných práv dovolateľa na ochranu dobrého mena, cti, dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti od pravidiel posudzovania hmotnoprávneho nároku najmä preto že, a/ nebral do úvahy okolnosti na strane pôvodcu zásahu podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, keď tento nedal žiaden priestor v článku na vyjadrenie sa k téme článku, b/ nebral do úvahy okolnosti na strane pôvodcu zásahu podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, keď tento zverejnením článku hrubo zneužil právo na slobodu prejavu v zrejmej snahe zaujať senzáciou čo najširší okruh čitateľov za účelom dosiahnutia čo najlepšieho komerčného výsledku, c/ nebral do úvahy, že v čase rozhodovania odvolacieho súdu v tejto veci uplynulo od zverejnenia článku viac ako osem rokov, nakoľko žalovaný sa odvolal proti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý bolo žalobcovi priznané právo na primerané zadosťučinenie zverejnením ospravedlnenia žalovaného. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok krajského súdu zrušil vo výroku o zamietnutí náhrady nemajetkovej ujmy a o trovách aj rozsudok Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 20C/73/2013-292, žiadal aby mu dovolací súd priznal plnú náhradu trov dovolacieho konania.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu ako nedôvodné zamietol a zaviazal žalobcu na náhradu trov súdneho konania vrátane trov právneho zastúpenia v celom

rozsahu.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je procesne prípustné a treba ho odmietnuť. Na stručné odôvodnenie v zmysle § 451 ods. 3 veta prvá CSP dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

7. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

8. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“.

9. V súvislosti s argumentáciou, že jeho dovolanie je prípustné podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, dovolateľ uviedol, že odvolací súd nesprávne právne posúdil, keď dospel k záveru, že žalobca nepreukázal zníženie svojej dôstojnosti a vážnosti v značnej miere a preto mu nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka nevznikol.

10. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktoré zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej dovolací súd už určitú právnu otázku vyriešil, rozhodovanie jeho senátov sa ustálilo na zvolenom riešení tejto otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Najvyšší súd k tomu v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/6/2017 (podobne tiež napríklad v rozhodnutiach sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/235/2016, 4Cdo/95/2017, 6Cdo/123/2017 a 7Cdo/140/2017) uviedol, že „v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená“.

11. Vo vzťahu k § 421 ods. 1 písm. a/ CSP dovolací súd uvádza, že toto ustanovenie dopadá len na takú právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil, t. j. vysvetlil jej podstatu a uviedol súvisiace právne úvahy spolu s dôvodmi, pre ktoré zvolil práve riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie a zároveň sa týmto rozhodnutím odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na definíciu pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ uvedenú v rozhodnutí najvyššieho súdu zo 6. marca 2017 sp. zn. 3Cdo/6/2017, kde sa uvádza: „Ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnil, prípadne tieto názory akceptovali a vecne

na ne nadviazali.“ Podľa judikátu R 71/2018 do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

12. Z týchto dôvodov posudzoval dovolací súd opodstatnenosť dovolacej argumentácie žalobcu len vo vzájomnej interakcii „právnej“ otázky riešenej odvolacím súdom a „právnej“ otázky riešenej v rozhodnutí najvyššieho súdu, ktoré uviedol v dovolaní. Na podstatné závery tohto rozhodnutia poukazuje dovolací súd nasledovných v bodoch.

13. V posudzovanom spore sa žalobca domáhal náhrady nemajetkovej ujmy za neoprávnený zásah do jeho súkromnej sféry čím došlo k značnej ujme na súkromí.

14. Občiansky zákonník v ustanoveniach § 11 a nasl. poskytuje ochranu osobnosti subjektom, proti ktorým smeroval zásah znižujúci ich vážnosť, dôstojnosť a česť a ohrozujúci ich postavenie a uplatnenie v spoločnosti. Tento zásah musí byť neoprávnený a objektívne spôsobilý takúto ujmu spôsobiť. Medzi prostriedky súdnej ochrany proti takémuto zásahu patrí aj návrh, aby súd priznal postihnutému primerané zadost'učinenie - satisfakciu v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka, ktoré slúži ako náhrada za spôsobenú nemajetkovú ujmu.

15. Základným predpokladom pre vyhovieť satisfakčnej žalobe je, že došlo k zásahu, ktorý je objektívne spôsobilý privodiť dotknutej osobe ujmu na jej osobnostných právach, teda nevyžaduje existenciu následkov zásahu. K zásahu do osobnostných práv určitej fyzickej osoby môže dôjsť nepravdivými tvrdeniami, avšak aj takými skutkovými tvrdeniami, ktoré sú samé osebe pravdivé, ale boli uvedené takou formou, v takých súvislostiach alebo za takých okolností, že objektívne vyvolávajú dojem pravdu skresľujúci, čím pôsobia difamačne. K zásahu do osobnostných práv môže napokon dôjsť aj prezentovaním neoprávnenej kritiky určitého správania tejto osoby (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/113/2009).

16. Podľa názoru dovolacieho súdu sa odvolací súd riešením „dovolacej“ otázky nastolenej navrhovateľom neodklonil od podstaty všeobecných právnych záverov dovolacieho súdu uvedených v rozhodnutí. Odvolací súd svoje rozhodnutie založil na skutkovom zistení (v bodoch 25., 26. a 27.), že žalobca nepreukázal, že zo strany žalovaného došlo k neoprávnenému zásahu do jeho integrity, teda k neoprávnenému zásahu do jeho osobnostných práv a tiež to, že zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na jeho právach chránených § 11 Občianskeho zákonníka, pretože nebolo preukázané, že by došlo k zníženiu vážnosti osoby žalobcu v spoločnosti alebo v okolí či rodine. Preto dovolací súd uzatvára, že odvolací súd sa svojím právnym záverom na podklade zisteného skutkového stavu, že zásah žalovaného nebol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na právach žalobcu chránených § 11 Občianskeho zákonníka, neodklonil od záverov vyjadrených najvyšším súdom v žalobcom označených rozhodnutí a dovolací súd ani nezistil žiadny dôležitý dôvod, pre ktorý by sa mal odchýliť od takto publikovaných záverov.

17. Ako vyplýva z rozsudku odvolacieho súdu, žalobca neunesol dôkazné bremeno, ohľadom zníženia dôstojnosti a vážnosti fyzickej osoby v značnej miere, že predmetný článok žalobcu bol zverejnený v časopise Q., ktorý bol všeobecne považovaný za tzv. „bulvár“. Aj k týmto skutočnostiam bolo potrebné prihliadnuť, nakoľko ľudia informácie prezentované v „bulvárnom časopise“ neberú až s takou vážnosťou, ako informácie, ktoré sú zverejňované v konzervatívnych médiách. Žalobca svoje zníženie vážnosti a dôstojnosti v spoločnosti v značnej miere preukazoval výpoveďami svedkov a to konkrétne manželkou a sestrou, ale aj tvrdeniami svedka F. Q. a F. O.Š.. Z výsluchu manželky a sestry žalobcu vyplynulo, že predmetný článok vnímali veľmi citlivo, čo je z hľadiska ich pozície prirodzené, avšak na druhej strane rodina ako manželka a sestra poznajú žalobcu najlepšie, a preto má odvolací súd za to, že zverejnenie takýchto informácií o žalobcovi mohlo na nich síce negatívne zapôsobiť, avšak nemohlo v

nich o žalobcovi vyvolať zmenu názoru na žalobcu ako takého. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne ustálil, že výpoveďami rodinných príslušníkov žalobcu bolo v konaní preukázané, že manželka aj sestra uvedené okolnosti vnímali tak, že došlo k zníženiu vážnosti a dôstojnosti žalobcu v obci, kde sa trvale zdržiaval, žil, mal sociálne a rodinné väzby. Negatívne vnímanie susedy, respektíve detí vo vzťahu k žalobcovi obsiahnuté v rámci svedeckých výpovedí odvolací súd pokladal za nepriame svedectvo, nakoľko o tomto nevypovedali priamo osoby preukazujúce tieto tvrdenia a to konkrétne suseda, a deti, ale iba manželka a sestra žalobcu, ktoré uvedené informácie podávali prostredníctvom zachytenia svojich vnemov t.j. zo svojho pohľadu. V danom prípade rovnako, ako to uviedol aj súd prvej inštancie bolo potrebné zohľadniť skutočnosť, že na osobu žalobcu bolo publikovaných viacero článkov v rôznych časopisoch (inak povedané, toto nebol jediný článok o žalobcovi), a preto nie je možné bez ďalšieho dôvodiť, že iba tento jediný článok spôsobil v okolí, alebo v obci žalobcu negatívne vnímanie (osôb, susedov, spolužiakov detí) na osobu žalobcu. Pokiaľ išlo o výsluch svedka F. Q. tento v konaní pred súdom prvej inštancie uviedol, že žalobcu oslovil v septembri 2012, ako kandidáta na post riaditeľa siete jazykových škôl. Na danú pozíciu sa vyberalo z 5 kandidátov, pričom žalobca postúpil do úrovne finálového kola, v ktorom sa mal stretnúť priamo s majiteľom tejto siete škôl. Na základe článku zo dňa 18.12.2012 v časopise Q. bol žalobca vyradený z finálového kola, keďže majiteľ tejto siete škôl sa rozhodol, že o takéhoto kandidáta nemá záujem. Svedok uviedol, že v danom prípade je veľmi pravdepodobné, že dôvodom vyradenia žalobcu z finálového kola pre pozíciu riaditeľa siete jazykových škôl boli práve informácie z článku, nakoľko majiteľ tejto siete škôl si zakladá na svojom dobrom mene a nemá záujem o medializáciu. Z uvedenej svedeckej výpovede však odvolací súd zistil iba toľko, že ide iba o domnienku svedka, nakoľko osoba, ktorá mala posudzovať a následne vyradiť žalobcu z finálového kola o miesto riaditeľa siete jazykových škôl vypočutá nebola. Inak povedané, túto svedeckú výpoveď odvolací súd považoval za prejavenie názoru, respektíve domnienok tretej osoby, bez preukázania toho, aby došlo k prevereniu týchto informácií. Svedok teda nebola tá osoba, ktorá mala žalobcu z tohto finálového kola vyradiť. Mala to byť osoba majiteľa (bez uvedenia mena zachyteného v zápisnici), ktorá jediná mohla potvrdiť, respektíve vyvrátiť názor alebo úvahu svedka o dôvodoch vyradenia žalobcu z finálového kola. Na základe uvedeného odvolací súd mal za to, že táto výpoveď svedka nepreukázala zníženie vážnosti a dôstojnosti žalobcu v značnej miere, t.j. tak, ako je to pre priznanie nemajetkovej ujmy potrebné. Pokiaľ išlo o výpoveď svedka F. O. tento v konaní pred súdom prvej inštancie uviedol, že v čase svedeckej výpovede realizovanej v konaní pred súdom prvej inštancie vyrábal so žalobcom reláciu „O zdraví s A. G.“. Svedok oslovil žalobcu v novembri 2012. Po prečítaní článku v časopise Q., kde opísali žalobcu ako krutovládca, ktorý sa správa zle k ľuďom a nevie s nimi spolupracovať, spoluprácu stopli, pretože sa svedok obával, aby to nevrhlo zlé meno na projekt a aby jeho obchodní partneri od projektu neodstúpili, keďže táto relácia je im ponúkaná ako prezentácia ich produktov. Žalobca tvrdenia v článku poprel. Svedok žalobcu predtým osobne nepoznal, avšak na základe osobného poznania sa rozhodol, že s ním bude spolupracovať a podpísali zmluvu. Z predmetnej svedeckej výpovede podľa názoru odvolacieho súdu vyplynulo opätovne iba toľko, že svedok svoju spoluprácu so žalobcom posunul, respektíve odložil (nie zrušil ani ukončil) v dôsledku predmetného článku, avšak potom, ako žalobcu bližšie spoznal a vytvoril si na neho vlastný názor spoluprácu zahájili. Z uvedeného nebolo možné dovodiť, že predmetný článok znížil vážnosť a dôstojnosť žalobcu v značnej miere, nakoľko plánovaná spolupráca sa nakoniec zrealizovala. Na základe uvedeného má aj odvolací súd za to, že žalobca dôkazmi realizovanými v konaní pred súdom prvej inštancie nepreukázal zníženie svojej dôstojnosti a vážnosti žalobcu v značnej miere, a preto nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka považuje aj odvolací súd za nedôvodný a nepreukázaný.

18. Najvyšší súd uvádza, že otázkou analógie v skutkovom stave ako predpokladu aplikácie ustálenej rozhodovacej praxe sa zaoberal Ústavný súd Slovenskej republiky už v náleze sp. zn. I ÚS 51/2020 z 9. júna 2020 (ZNaU 24/2020), pričom judikoval, že posúdenie skutočnej vedomosti o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu, sa posudzuje vždy podľa konkrétnych skutkových okolností, pri ktorých je potrebné rozoznávať určité typové situácie (typové skutkové okolnosti), pre posúdenie ktorých možno používať skoršiu rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Ak však nejde o analógiu v skutkovom stave, teda o typovo skutkovú podobu, aplikácia skorších súdnych rozhodnutí nie je namieste.

19. Ak najvyšší súd nesprávne vyhodnotí analógiu v skutkovom stave a toto posúdenie má za následok

odmietnutie dovolania, ide o porušenie práva na spravodlivý proces. Od najvyššieho súdu sa očakáva citlivý a dôsledný prístup pri zvažovaní, či určité jeho skoršie rozhodnutia nielen z formálneho hľadiska, ale aj reálne dávajú odpoveď na dovolateľom nastolenú právnu otázku. Len tak možno naplniť cieľ dovolania, ktorým je riešenie právnych otázok a zjednocovanie judikatúry, čo sú podstatné prvky naplňania princípu právnej istoty“.

20. Dovolací súd je názoru, že odvolací súd sa neodklonil od judikatúry najvyššieho súdu, v spore vedenom na dovolacom súde sp. zn. 3Cdo/137/2008, na ktoré žalovaný v kontexte s namietaným poukazuje, pretože išlo o skutkovo a právne odlišnú situáciu, a to konkrétne do zásahu súkromia navrhovateľky/sudkyne do jej práva na podobizeň a na ochranu mena, zásahu do jej práva (sudkyne) na udelenie súhlasu so zverejnením jej tváre a bydliska a práva na primerané utajenie údajov o jej osobe a jej rodine. Súd v tomto prípade dospel k záveru, že navrhovateľke ako sudkyňi bola na chránených osobnostných právach spôsobená závažná ujma. Nemožno však posudzovať totožne a za splnenia rovnakých kritérií osobu verejne známu ako je žalobca, ktorý má ako osoba verejného záujmu znížený prah osobnostných práv a o ktorú je zvýšený záujem zo strany spoločnosti a ktorá musí tento verejný záujem zniesť a osobu sudcu, ktorej práva sú samostatne upravené a chránené samostatným osobitným predpisom, ktorý priznáva zvýšenú mieru ochrany sudcov, ktorá vyplýva z postavenia funkcie sudcu. Ďalej žalobca v dovolaní poukázal na to, že sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri posudzovaní rozsahu ujmy spôsobenej v jeho súkromí, na podporu svojej argumentácie uviedol rozhodnutie sp. zn. 4Cdo/232/2010. Dovolací súd je názoru, že uvedené rozhodnutie dovolacieho súdu nemožno analogicky uplatňovať na prejednávajú právnu vec, pretože v článku neboli prezentované a publikované žiadne skutočnosti o žalobcovi z jeho súkromného života, zverejnením ktorých by mohlo dôjsť k zásahu do súkromia žalobcu. Dovolací súd poznamenáva, že žalobca nikdy netvrdil ani nepreukázal, že zverejnením článku došlo k zásahu do jeho súkromia, ako jednej zo zložiek osobnostných práv. Ďalej žalobca podložil svoju argumentáciu na rozhodnutí sp. zn. 1Co/15/97, ktoré sa týkalo neoprávneného zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby televíznym vysielaním, kedy by bolo treba vychádzať z toho, že má takáto osoba širokú publicitu. Posledné rozhodnutie, ktorým sa podľa žalobcu odvolací súd odklonil od rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Co/89/97 bolo opätovne pre odlišné skutkové okolnosti na prejednávajú právnu vec neaplikovateľné. V tomto rozhodnutí išlo o zverejňované snímky dotknutých osôb s nepravdivým textom pre účely reklamy bez ich súhlasu. V danom prípade teda odvolací súd v napadnutom rozsudku nevyjadril žiadny právny názor, úvahu alebo konštatovanie, ktorými by sa odklonil od týchto právnych záverov vyjadrených v rozhodnutiach najvyššieho súdu. Dovolací súd tak dospel k záveru, že právny záver vyjadrený odvolacím súdom, nepredstavuje odklon od doterajšej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyplývajúci z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

21. Z podaného dovolania možno konštatovať, že sa odvolací súd neodklonil v nastolenej otázke od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorú v danom prípade predstavujú žalobcom označené rozhodnutia najvyššieho súdu uvedené vyššie. Vzhľadom na to, že sa odvolací súd pri riešení uvedených právnych otázok neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalobkyne z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP nevyplýva. Najvyšší súd preto procesne neprípustné dovolanie (aj) v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

22. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.